

Spis treści

Wykaz skrótów	13	
Od Autorów	17	
Rozdział I		
Historia prawa prasowego w Polsce. Podstawowe pojęcia z zakresu		
prawa prasowego	19	
1. Źródła prawa	19	
2. Prawo prasowe w ujęciu historycznym	19	
3. Charakterystyka ustawy – Prawo prasowe	23	
4. Pojęcie prasy	25	
5. Dzienniki i czasopisma	28	
6. Materiał prasowy	30	
7. Dziennikarz, redaktor, redaktor naczelny, wydawca	32	
8. Wymogi dotyczące redaktora naczelnego	36	
9. Oznaczanie materiałów prasowych	38	
10. Internet a prasa	38	
11. Ćwiczenia	43	
12. Literatura	43	
13. Wybrane orzecznictwo sądowe	44	
Rozdział II		
Wolność prasy i jej ograniczenia		46
1. Źródła prawa	46	
2. Pojęcie wolności prasy	46	
3. Funkcje prasy	49	
4. Podmiot, przedmiot i forma wypowiedzi	52	
5. Wypowiedzi prasowe podlegające ochronie	55	
6. Wypowiedzi prasowe niepodlegające ochronie	56	
7. Ograniczenia wolności prasy	57	
8. Literatura	61	
9. Wybrane orzecznictwo sądowe	63	
Rozdział III		
Rejestracja dzienników i czasopism. Tytuł prasowy i jego ochrona		65
1. Źródła prawa	65	
2. Zasady dotyczące rejestracji dziennika lub czasopisma	65	
3. Postępowanie w sprawie rejestracji dziennika		
lub czasopisma	67	
3.1. Wniosek o rejestrację	68	
3.2. Rozstrzygnięcia organu rejestracyjnego	69	
3.2.1. Postanowienie o wpisie dziennika lub czasopisma do rejestru	69	
3.2.2. Postanowienie o odmowie rejestracji dziennika lub czasopisma	71	
4. Prawo do tytułu prasowego	74	
5. Ochrona prawna tytułu prasowego	77	
5.1. Tytuł prasowy jako dobro osobiste	78	
5.2. Tytuł prasowy jako przedmiot ochrony prawa autorskiego	78	
5.3. Tytuł prasowy jako znak towarowy	79	
5.4. Ochrona tytułu prasowego na podstawie przepisów ustawy o zwalczaniu		
nieuczciwej konkurencji	80	
6. Zawieszenie wydawania dziennika lub czasopisma	81	
7. Utrata ważności rejestracji dziennika lub czasopisma	82	

8. Ćwiczenia	83
9. Literatura	83
10. Wybrane orzecznictwo sądowe	84
Rozdział IV	
Prawo prasy do informacji	86
1. Źródła prawa	86
2. Prawo do informacji w Konstytucji RP	86
3. Pojęcie informacji publicznej	89
4. Zakres podmiotowy prawa do informacji	95
5. Zakres prawa do informacji publicznej	97
5.1. Prawo do uzyskania informacji publicznej	97
5.2. Prawo wglądu do dokumentów urzędowych	100
5.3. Dostęp do posiedzeń organów władzy publicznej	101
6. Podmioty zobowiązane do udostępniania informacji publicznej	102
7. Sposoby udostępniania informacji publicznych	104
7.1. Ogłaszanie informacji publicznych w Biuletynie Informacji Publicznej	106
7.2. Jawność posiedzeń kolegialnych organów władzy publicznej	108
7.3. Umieszczanie informacji publicznych w centralnym repozytorium informacji publicznych	109
7.4. Inne sposoby udostępniania informacji publicznej	110
8. Udostępnianie informacji publicznej na wniosek	111
8.1. Rozstrzygnięcia organów administracji publicznej	115
8.1.1. Udostępnienie informacji publicznej – decyzja administracyjna czy czynność materialno-techniczna	115
8.1.2. Decyzja o odmowie udostępnienia informacji publicznej	117
8.1.3. Decyzja o umorzeniu postępowania o udostępnienie informacji publicznej	117
8.2. Środki prawne przysługujące w razie odmowy udostępnienia informacji publicznej	119
9. Ćwiczenia	121
10. Literatura	122
11. Wybrane orzecznictwo sądowe	124
Rozdział V	
Ograniczenia dostępu prasy do informacji publicznej	126
1. Źródła prawa	126
2. Ograniczenie prawa do informacji w świetle Konstytucji RP	126
3. Ograniczenie prawa do informacji w ustawie o dostępie do informacji publicznej	127
3.1. Ochrona informacji niejawnych	128
3.2. Ochrona tajemnicy ustawowo chronionej	132
3.3. Ochrona prywatności osoby fizycznej	133
3.4. Ochrona tajemnicy przedsiębiorcy	136
4. Ograniczenia prawa do informacji w prawie prasowym	138
5. Ćwiczenia	142
6. Literatura	142
7. Wybrane orzecznictwo sądowe	143
Rozdział VI	
Działalność prasy a ochrona danych osobowych	145
1. Źródła prawa	145

2. Pojęcie danych osobowych	146
2.1. Przedmiot i podmiot prawa do ochrony danych osobowych	147
2.2. Szczególne kategorie danych osobowych	150
3. Prawo do ochrony danych osobowych a prawo do prywatności	152
3.1. Gwarancje konstytucyjne prawa do ochrony danych osobowych	153
3.2. Gwarancje ustawowe prawa do ochrony danych osobowych	155
4. Ograniczenia stosowania ustawy o ochronie danych osobowych do działalności prasy	155
4.1. Klauzula prasowa	156
4.2. Zakres przedmiotowy i podmiotowy wyjątku dziennikarskiego	157
5. Prawo do ochrony danych osobowych osób pełniących funkcje publiczne	161
6. Ćwiczenia	162
7. Literatura	163
8. Wybrane orzecznictwo sądowe	164
Rozdział VII	
Podstawowe obowiązki dziennikarzy.....	166
1. Źródła prawa	166
2. Obowiązki dziennikarzy.....	166
3. Obowiązek publikowania prawdziwych informacji	167
4. Obowiązek służby społeczeństwu i państwu.....	171
5. Obowiązek postępowania zgodnie z etyką zawodową	173
6. Obowiązek działania zgodnie z zasadami współżycia społecznego	176
7. Obowiązek szczególnej staranności dziennikarza	178
7.1. Szczególna staranność na etapie zbierania materiałów prasowych	180
7.2. Szczególna staranność na etapie wykorzystania materiałów prasowych	183
8. Obowiązek rzetelności dziennikarskiej	186
9. Obowiązek ochrony dóbr osobistych	189
10. Obowiązek dbałości o poprawność języka	192
11. Obowiązki wynikające z działalności reklamowej	194
11.1. Reklamy i ogłoszenia	196
11.2. Odmowa opublikowania reklamy i ogłoszenia	199
12. Obowiązek autoryzacji dosłownie cytowanej wypowiedzi	200
13. Ćwiczenia	204
14. Literatura	205
15. Wybrane orzecznictwo sądowe	207
Rozdział VIII	
Obowiązek zachowania tajemnicy dziennikarskiej	209
1. Źródła prawa	209
2. Pojęcie tajemnicy dziennikarskiej	209
3. Treść tajemnicy dziennikarskiej	214
3.1. Zakres przedmiotowy tajemnicy dziennikarskiej	214
3.2. Zakres podmiotowy tajemnicy dziennikarskiej	215
4. Zwolnienie z obowiązku zachowania tajemnicy dziennikarskiej	217
5. Ochrona źródeł informacji	224
6. Ćwiczenia	226
7. Literatura	226
8. Wybrane orzecznictwo sądowe	227
Rozdział IX	
Naruszenie dóbr osobistych osób publicznych przez media.	

Mowa nienawiści	229
1. Źródła prawa	229
2. Pojęcie dóbr osobistych	229
3. Dobra osobiste najczęściej naruszane przez prasę	232
4. Cześć (godność i dobre imię)	2339
Spis treści	
4.1. Naruszenie dobrego imienia w działalności dziennikarskiej	234
4.2. Naruszenie godności osobistej w działalności dziennikarskiej	236
5. Prywatność	238
5.1. Pojęcie prawa do prywatności	238
5.2. Naruszenie prawa do prywatności w działalności dziennikarskiej	241
5.3. Dopuszczalność ujawnienia informacji z życia prywatnego osób prowadzących działalność publiczną	243
6. Wizerunek	246
6.1. Rozpowszechnianie wizerunku osób powszechnie znanych	247
6.2. Wizerunek jako element większej całości	252
7. Prawnokarna ochrona czci	253
7.1. Zniesławienie	255
7.2. Znieważenie	257
8. Ochrona dóbr osobistych polityków w kampaniach wyborczych	259
9. Mowa nienawiści	261
9.1. Mowa nienawiści w aktach prawa międzynarodowego	265
9.2. Mowa nienawiści w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka	266
9.3. Mowa nienawiści w orzecznictwie sądów polskich	269
10. Ćwiczenia	270
11. Literatura	271
12. Wybrane orzecznictwo sądowe	275
Rozdział X	
Sprawozdawczość sądowa a ochrona danych osobowych i wizerunku uczestników postępowań sądowych	279
1. Źródła prawa	279
2. Dziennikarstwo śledcze	279
2.1. Dziennikarstwo śledcze a obowiązek zawiadomienia o przestępstwie	279
2.2. „Dziennikarskie gromadzenie dowodów” a postępowanie karne	280
2.3. Prowokacja dziennikarska	280
3. Dostęp dziennikarzy do akt sprawy	283
3.1. Postępowanie przygotowawcze	283
3.2. Postępowanie karne	285
3.3. Postępowanie cywilne	286
4. Utrwalanie przez media przebiegu rozpraw sądowych	287
5. Ujawnianie wizerunku i innych danych osobowych oskarżonego oraz innych osób uczestniczących w procesie sądowym	290
5.1. Ujawnianie wizerunku i innych danych osobowych osób wykonujących działalność publiczną	293
5.2. Uchylenie zakazu publikowania wizerunku i innych danych osobowych	294
6. Wypowiadanie opinii w mediach co do rozstrzygnięć sądowych (przedsady)	297
7. Ćwiczenia	301

8. Literatura	302
9. Wybrane orzecznictwo sądowe	304
Rozdział XI	
Granice dozwolonej krytyki prasowej działalności osób pełniących funkcje publiczne	306
1. Źródła prawa	306
2. Pojęcie i źródła unormowania krytyki prasowej	306
3. Przedmiot krytyki prasowej	309
4. Rodzaje krytyki prasowej	310
4.1. Krytyka naukowa	313
4.2. Krytyka społeczno-polityczna	314
4.3. Krytyka artystyczna.....	316
5. Struktura wypowiedzi krytycznej	317
6. Kryteria legalności wypowiedzi krytycznej	319
6.1. Wypowiedź krytyczna w sferze faktów	319
6.2. Wypowiedź krytyczna w sferze ocen	322
7. Granice dozwolonej krytyki prasowej w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka	327
7.1. Rozszerzone granice krytyki prasowej ze względu na podmiot prawa do krytyki	328
7.2. Rozszerzone granice krytyki prasowej ze względu na przedmiot prawa do krytyki	330
8. Granice dozwolonej krytyki prasowej działalności osób pełniących funkcje publiczne w świetle polskiej doktryny i judykatury	332
9. Prawo prasy do satyry i karykatury a ochrona dobrego imienia osób publicznych	338
9.1. Satyra.....	338
9.2. Karykatura	341
10. Ćwiczenia.....	343
11. Literatura	344
12. Wybrane orzecznictwo sądowe	346
Rozdział XII	
Sprostowanie prasowe	348
1. Źródła prawa	348
2. Modele sprostowań	348
3. Pojęcie i istota sprostowania	350
4. Wymogi formalne sprostowania	355
5. Termin i forma opublikowania sprostowania	358
6. Odmowa publikacji sprostowania	359
7. Dochodzenie roszczeń o opublikowanie sprostowania	364
8. Ćwiczenia	369
9. Literatura	370
10. Wybrane orzecznictwo sądowe	371
Rozdział XIII	
Odpowiedzialność cywilna i karna prasy	374
1. Źródła prawa	374
2. Odpowiedzialność cywilna	374
2.1. Roszczenia niemajątkowe	374
2.2. Roszczenia majątkowe	379
3. Krąg osób odpowiedzialnych za treść materiałów prasowych.....	382

4. Postępowanie cywilne w sprawach prasowych	387
5. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność mediów	390
5.1. Działanie w ramach porządku prawnego	390
5.2. Zgoda uprawnionego	391
5.3. Działanie w interesie publicznym	393
6. Przepięstwa prasowe	396
6.1. Przepięstwa prasowe w³asliwe	397
6.1.1. Przepięstwa przeciwko warunkom wydawania dziennika lub czasopisma	398
6.1.2. Przepięstwa naruszaj¹ce obowi¹zek lub zakaz publikacji okreœlonych materia³ów prasowych albo zakaz ujawniania okreœlonych informacji.....	398
6.1.3. Rozpowszechnianie materia³u prasowego objêtego przypadkiem lub prasy zabezpieczonej jako dowód rzeczowy	401
6.2. Przepięstwa prasowe niew³asliwe	402
6.3. Przepięstwa przeciwko wolnoœci prasy	403
6.4. Odpowiedzialnoœæ za nieumyœlne dopuszczenie do opublikowania materia³u prasowego zawieraj¹cego znamiona przepięstwa z art. 37a pr. pras.	404
7. Sankcje karne.....	405
8. W³asliwoœæ s¹du w sprawach karnych	406
9. Wykroczenie prasowe	410
10. Ćwiczenia	410
11. Literatura	411
12. Wybrane orzecznictwo s¹dowe	412
Ustawa z 26.01.1984 r. – Prawo prasowe	415
Za³¹cznik nr 1. Kodeks Etyki Dziennikarskiej Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich	43112
Za³¹cznik nr 2. Dziennikarski Kodeks Obyczajowy (Kodeks Etyki Dziennikarzy)	434
Za³¹cznik nr 3. Karta etyczna mediów	437
Za³¹cznik nr 4. Dziennikarski Kodeks Obyczajowy	439
Skorowidz rzeczowy	443